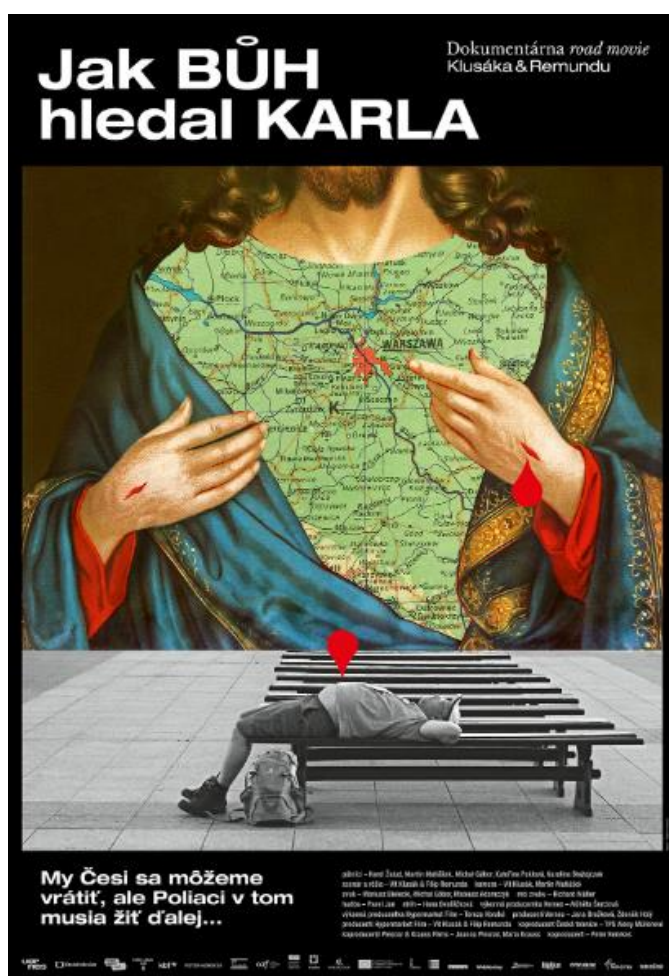

JAK BŮH HLEDAL KARLA

film Víta Klusáka a Filipa Remundu

Svoju vieru nájdete v kinách od **8. júla**

AKO VŠETKO ZAČALO

Na začiatku bola fascinácia poľským záujmom o Čechy a českú kultúru. V Čechách sú známe knihy Mariusza Szczygiela *Gottland* a *Udělej si ráj*. Ako by ale vyzeral český pohľad na Poľsko? Producent Zdeněk Holý prišiel s nápadom osloviť Víta Klusáka a Filipa Remundu a spoločne vytvoriť film založený na kombinácii dokumentárneho pátrania a situačného humoru, ktoré sú im vlastné. Filip a Vít s námetom súhlasili a začala sa niekoľkoročná strastičná cesta za dokumentárnym filmom o zásadnom rozdiel medzi Čechmi a Poliakmi: totiž o náboženstve. Film mal pôvodne vzniknúť dva roky, ale situácia v Poľsku, predovšetkým tá politická, sa neustále menila, a preto bolo nutné nakrúcanie predĺžiť. V jeho priebehu začali dochádzať financie a situácia pre producentov a členov štábu sa stávala zložitejšou a zložitejšou. A to popri utopenej kamere, jednej autonehode a zranenej prekladateľke.

Dokumentárny film **Jak Bůh hledal Karla** sa nakoniec nakrúcal 6 rokov a to v 10 poľských vojvodstvách. V čase, keď mal ísť film do kín, prišla do Európy pandémia Covid-19. Mohlo by sa zdať, že film je prekliaty, ale nie je. Pri stretnutí s poľským kňazom bol film požehnaný. Film je teda na správnej ceste a prichádza do kín a online distribúcie.

Jak Bůh hledal Karla je provokativná, tragikomická, dokumentárna road movie o pátraní po prítomnosti Boha v súčasnom svete a v Poľsku. Sprievodcom tejto tragikomédie je český dokumentarista Karel Žalud, tápajúci hrdina, ktorý si počas nadržania prechádza po rozpade manželstva vlastnou osobnou krízou. Karel sa zároveň nápadne podobá stereotypnej predstave Poliakov o tom, ako vyzerá typický Čech, a z toho prirodzene vyplýva niekoľko mrazivo komických situácií. Karlov prevažne ateistický štáb navštívi masové stretnutia poľských veriacich, prenikne do antisemitského Rádia Maryja. Konfrontuje poľských kňazov s vymetáním diabla alebo so sexuálnym zneužívaním v rámci cirkvi. Spovedi neunikne ani sám hrdina a sprievodca filmu, ktorého hľadanie Boha vo filme vyústí skôr do hľadania samého seba.

VÍT KLUSÁK je český filmový režisér. Na strednej grafickej škole študoval fotografiu. Je absolventom katedry dokumentárnej tvorby na FAMU (u prof. Karla Vachka a prof. Heleny Třeštíkovej), od roku 2006 na FAMU prednáša. Spolu s Filipom Remundom založil a od roku 2003 vedie filmovú spoločnosť Hypermarket Film, ktorá sa zameriava na produkciu autorských dokumentárnych filmov a zo zásady neprodukuje reklamy. S F. Remundom nakrútil dokumentárnu komédiu *Český sen* (2004),

film bol ocenený na mnohých festivaloch doma aj v zahraničí. Film o americkom radare v Čechách *Český mír* (2010) mal svetovú premiéru na festivale Michaela Moora v Traverse City. Celovečerná dokumentárna groteska *Vše pro dobro světa a Nošovic* (2010) získala v roku 2011 Cenu filmových kritikov a teoretikov za najlepší dokumentárny film (*Český lev*). Osobný vzťah má k filmu *Dobrý řidič Smetana* (2013). Okrem réžie a producentstva sa venuje strihu. Má štyri deti, žije v Prahe.

Projekty: séria autorských dokumentov pre Českú televíziu - Český žurnál (napr. *Dělníci bulváru*, 2014), niekoľko sérií legendárnej relácie *Ano, šéfe!* pre televíziu Prima, dokument *Matrix AB* (2015) portrétujúci Andreja Babiša, celovečerný štylizovaný portrét prostejovského neonacistu - *Svět podle Daliborka* (2017). V roku 2020 mal veľký divácky úspech film nakrútený v spolupráci s Barborou Chalupovou *V SÍTI*, za ktorý získal Českého leva.

FILIP REMUNDA Režisér a producent, absolvent Katedry dokumentárneho filmu pražskej FAMU. V roku 2001 založil s Andreou Prenghyovou Inštitút dokumentárneho filmu (IDF), inštitúciu, ktorá poskytuje tvorivé a podporné zázemie pre český a východoeurópsky dokument. Je tiež spoluautorom alternatívnej distribučnej platformy KineDok, ktorý patrí od roku 2015 medzi najmladšiu aktivitu IDF. Pravidelne pôsobí ako lektor workshopu Ex Oriente Film. V roku 2003 založil spolu s Vítom Klusákom

filmovú spoločnosť Hypermarket Film, ktorá stojí za množstvom úspešných celovečerných dokumentárnych filmov, vyrába cyklus autorských dokumentov Český žurnál (napr. *Blízky daleký východ*, *Obnažený národ*, *Bratři Okamurovi*, *Slepice*, *virus a my*), sociálne kuchársku show *Ano, Šéfe!* a sériu online dokumentárnych detektívok *Zvláštní vyšetřování*.

ROZHOVOR S VÍTOM KLUSÁKOM A FILIPOM REMUNDOM

Prečo ste sa rozhodli nakrútiť film *Jak Bůh hledal Karla*, ktorý titulujete ako "tragikomickú road movie"?

Filip Remunda: Prišli sme do Poľska nakrútiť film a spočiatku sme vôbec nevedeli, čo z toho vznikne. Mal to byť dokument o súčasnej situácii v Poľsku, ale zároveň o stretnutí Čechov s Poliakmi. A ak z toho vzniklo niečo vtipného, je to len dobre, nech sa tomu ľudia pokojne zasmejú. Pre mňa a Víta smiech znamená, že diváci začínajú premýšľať nad tým, čomu sa vlastne smejú.

Vít Klusák: Mne Poliaci pripadali závažnejší a vášnivejší vo vzťahu k životu, takí viac skutoční. Ale ono to v sebe pochopiteľne nesie aj obrátenú stranu mince. Ako Filip hovoril o tom, že si zo seba vieme urobiť srandu, tak to mi príde ako obrovská kvalita, pretože týmto štýlom posmievaniu sa sebe samým je možné prekonať veľa ťažkostí a nástrah. Ale zároveň to rozdrobuje určitý závažný, seriózny a skutočný vzťah k dôležitým veciam. My sa tak trochu posmievame, alebo vysmievame veciam, ktoré by sa mali brať vážne.

Filip Remunda: Existuje také staré židovské príslovie: „Človek myslí, a Boh sa smeje". Ja to chápem tak, že Boh sa nám smeje bez ohľadu na to, či sme Poliaci, Česi alebo Američania. Nakoniec aj Kundera napísal, že umenie románu sa zrodilo z ozveny božského smiechu.

Ako sa stalo, že hlavným protagonistom vo filme je skutočný dokumentarista Karel Žalud? Pôvodne ste uvažovali o hercovi a režisérovi Miroslavovi Krobotovi.

Filip Remunda: Je pravda, že sme najskôr oslovili Miroslava Krobota, aby hral filmára, a Miroslava Bambuška, ktorý mal hrať zvukára. Ale Bambuškovi stále padali slúchadlá a rýchlo nám bolo jasné, že keď Mirek Krobot nie je sám dokumentarista, nemá sa o čo oprieť a potrebuje záväzný scenár. A tak sme sa rozhodli, že potrebujeme autentických dokumentaristov, a aj s nimi sa situácia vyvíjala. Keby to bola divadelná hra, tak herci pôjdu podľa scenára, ale toto bola realita.

Vít Klusák: Najskôr sme zvažovali, že dokumentaristi budú mať pseudonymy a budú hrať vopred dané typy. Toto chceli skôr oni, my príliš nie. Báli sa totiž, ako budú vo filme vyzeráť, keď tam budú sami za seba. Našťastie sme si včas uvedomili, že naši protagonisti musia byť skupinou autentických dokumentaristov, ktorí realizujú nami navrhnuté scény po svojom. Oni skutočne nakrúcajú, akurát sa

kolegovi Żaludovi neskladá v hlave celok nášho filmu, ale jednotlivé scény naozaj realizoval podľa svojho vkusu, formuloval svoje vlastné otázky.

Čo Vás pri nakrúcaní najviac prekvapilo?

Vít Klusák: Pre mňa bola najväčším šokom samozrejma previazanosť poľskej cirkvi s politikou. A to, že sa ľudia v Poľsku príliš nečudujú Rádiu Maryja, ktoré je totálne antisemitské a nenávisťne homofóbne. Nikdy som o ňom nepočul, dozvedel som sa o ňom až od našich rešeršérov. Ale myslel som si, že je to iba dáke okrajové médium, a že má oveľa menší vplyv, než ako sa ukázalo počas nakrúcania. A v živote by som si nedokázal predstaviť, že na stretnutí poslucháčov Rádía Maryja bude prítomný premiér a polovica poľskej vlády – to bol šok. Ukázalo sa, že antisemitské a xenofóbne je nie len Rádio Maryja, ale že sú takí aj jeho poslucháči, ktorým to moderátori ponúkajú. Tá stanica totiž funguje ako istý spúšťač, katalyzátor, ktorý ľudí k takému správaniu provokuje. Neexistuje totiž lepší spôsob, ako ovládať ľudí, než pomocou strachu a nenávisťi.

Film ste nakoniec nakrúcali celkovo päť rokov. Čo vás vlastne priviedlo k tomu, venovať sa téme poľskej religiozity?

Vít Klusák: Pre mňa a Filipa bolo podstatné, aby sme nenakrúcali film iba o Poľsku, ale o oboch národoch – Čechoch a Poliakoch. Chceli sme ich sledovať ako diváci futbalového zápasu: na jednej strane český štáb a na druhej Poliáci, ktorí pozorujú reakcie a hernú stratégiu Čechov. Aby to proste nebol film iba o Poľsku, ale aj o nás. Stáli sme tak pred zásadnou otázkou, kto sú vlastne Česi, ktorí vo filme vystupujú.

Filip Remunda: V Poľsku stretnete Boha na každom rohu – vo forme pomníkov, krížov, nápisov na stenách domov a dokonca aj v podobe ľudí, ktorí sa modlia a často sa odvolávajú na svoju vieru. A to bol pre mňa veľký objav. Ten film sme nakrútili aj preto, aby sme ho pustili Čechom a pokúsili sa im vysvetliť, ako to s Poliakmi a ich vierou vlastne je.

Na tom niečo je. Aký mal film ohlas na nedávnej svetovej premiére vo Varšave?

Filip Remunda: Bol o neho veľký záujem, celkovo bolo v Poľsku naplánovaných šestnásť projekcií. Kino bolo na premiére plné, ľudia sa smiali aj tleskali. Končilo to debatou. V poľskej tlači vyšla noticka, že „český humor odkrýva najhoršie stránky katolíckeho pekla“. To by ma nenapadlo, že to tak vnímajú. Organizátor festivalu je aj distribútorom nášho filmu v Poľsku a zrejme čaká, ako na film budú ľudia reagovať. Distribútori sú v Poľsku závislí na Poľskom filmovom inštitúte (Polski Instytut Sztuki Filmowej), ale deje sa tam podľa mojich informácií niečo veľmi závažného. Poľský filmový inštitút sa napríklad nechal nedávno „vyreklamovať“ z nášho filmu a producentka Maria Kraus vrátila grant, ktorý sme od nich na film získali. Chápem to tak, že Poľský filmový inštitút sa pod náš film v podobe, v akej sme ho dokončili, odmietol podpísať. Potom, ako film ešte pred premiérou videli, povedali vraj telefonicky, nie písomne svoje pripomienky. Údajne odmietali zasláť požiadavky na zmeny vo filme v písomnej forme. To mi príde za hranou. My sme dokonca film na ich prianie čiastočne zmenili.

Vít Klusák: Požadovali, aby sme niektoré kontroverzné postavy vyštvorčekovali. Bol medzi nimi aj kňaz právoplatne odsúdený za sexuálne obťažovanie. Z vlastnej vôle by sme pritom práve tohto pána chrániť nepotrebovali. Nechceli sme ale robiť naschvál poľskej produkcii, aby ich poľský inštitút neodstriehol od podpory a aby mohli v Poľsku ďalej nakrúcať filmy. Ale hnevalo nás to.

Filip Remunda: Z Inštitútu dokumentárneho filmu sa k nám navyše dostali správy, že prípadov, kedy Poľský filmový inštitút zasahuje do vyznenia diela, je oveľa viac. Začína mi to – zatiaľ veľmi vzdialene – pripomínať situáciu s nezávislým filmom v Rusku.

PETER KERÉKES – slovenský koproducent filmu

„S Filipom a s Vítom sa poznáme už dvadsať rokov, urobili sme spolu niekoľko filmov. Keď mi ponúkli film spoluprácu na filme „Jak Bůh hledal Karla“, chcel som sa vyhovoriť na výhradu svedomia, ale priateľstvo je viac ako náboženské a národnostné postoje. A tak, ako maďarský katolík som robil film s českými ateistami. A mám z toho radosť.“

Originálny názov: JAK BŮH HLEDAL KARLA

Distribučná premiéra: 8. júl 2021

Žáner: celovečerný dokumentárny film

Rok výroby: 2020

Čas: 97 min.

Krajina: Česká republika, Slovensko, Poľsko

Formát: DCP, mp4

Prístupnosť: 15

Jazyk: český

Námet: Zdeněk Holý

Režisér: Vít Klusák, Filip Remunda

Scenár: Vít Klusák, Filip Remunda

Hrajú: Karel Žalud, Kateřina Peklová, Karolina Błażejczak, Martin Matiašek, Michal Gábor

Kamera: Vít Klusák, Martin Matiašek, Martin Tokár

Hudba: Pavel Jan

Strih: Hana Dvořáčková

Zvuk: Mariusz Bielecki, Michal Gábor, Mateusz Adamczyk, Richard Müller

Producenti a koproducenti: Vít Klusák, Filip Remunda, Peter Kerekes, Hypermarket Film, Česká televize, Plesnar & Krauss Films

Svetová premiéra: Millennium Docs Against Gravity Film Festival 2020

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=llkUch0Grhw>

Distribúcia: Filmtopia / www.filmtopia.sk

Programovanie filmu: filmtopia@filmtopia.sk; +421 903 480 023